

Trafikdage i Aalborg 2026

Special session – Tirsdag d. 25. August 14.00-15.30.

God implementering af vejafgifter for personbiler

Forslagsstiller:

**Arbejdsgruppen for omstilling til bæredygtig mobilitet i IDA
v. Svend Tøfting, Trafikekspert i IDA**

[illegible]

Moderator: Lene W. Hartmann, formand for IDA Trafik og Byplan
Arbejdsgruppen for omstilling til bæredygtig mobilitet i IDA

Abstract

Der er på Trafikdagene en executive sesion vedr. forsøg med vejafgifter for personbiler.

Denne special session afholdes i forlængelse af denne executive session. Her sættes der fokus på hvorfor vejafgifter er væsentlige for at reducere trængsel og reducere personbiltransportens miljø-og klimabelastning, samt fokus på hvorledes der kan foretages en god implementering.

Formål

Formålet med sessionen er at få præsenteret resultaterne af det arbejde, som en arbejdsgruppe for omstilling til bæredygtig mobilitet med deltagere fra de 3 faglige selskaber IDA Trafik & Byplan, IDA Rail og IDA Grøn Teknologi har gennemført i det seneste års tid vedr. vejafgifter med beregning af effekt på mobiliteten og metode til implementering. Derudover er formålet at inddrage andre overvejelser og erfaringer med vejafgifter i Danmark og på dette grundlag få en drøftelse af, hvordan vejafgifter for personbiler kan implementeres på en god måde med bred accept, og dermed anvendes til at reducere trængsel og reducere persontransportens klima- og miljøbelastning.

Baggrund

Det har i mange år været drøftet at indføre vejafgifter i Danmark. Der blev etableret vejafgifter for lastbiler fra 1. januar 2025. DTU har gennemført et forsøg med vejafgifter for personbiler.

Vejafgifter for personbiler er blevet yderligere aktualiseret af, at elbiler siden 2020 har været fritaget for registreringsafgifter, hvilket har betydet manglende indtægter fra afgiftssystemet for personbiler. Der er nedsat en ekspertgruppe, der skal skitsere et fremtidigt afbalanceret afgiftssystem for personbiler. Det vil på baggrund af gruppens kommissorium være naturligt at inddrage mulighederne for at indføre vejafgifter for personbiler.

Arbejdsgruppen fra de tre faglige IDA-selskaber har det sidste års tid analyseret potentialet for at reducere persontransportens klimabelastning og trængslen ved hjælp af vejafgifter. Der er foretaget beregninger i Grøn Mobilitets Model GMM, der viser et stort potentiale for reduktion både af trængslen og af klimabelastningen. . Beregningerne er foretaget på basis af forudgående beregninger, hvor den kollektive trafik blev forbedret med et simpelt takstsystem og forbedrede køreplaner.

De tre faglige selskaber har endvidere arbejdet med, hvorledes det kan undgås at overvåge, hvor bilisterne kører og har fået etableret en demo-version med et forslag til en teknologisk platform med anonymisering af bilisterne bevægelser.

På sessionen vil resultaterne af disse aktiviteter blive fremlagt som baggrund for en drøftelse af det hensigtsmæssige i at etablere vejafgifter, hvorledes vejafgifter for personbiler kan etableres/implementeres, og hvorledes vi kan fremme en socialt balanceret mobilitet i byer og på landet.

Indlæg

Rammerne for vejafgifter.

Hjalmar Christiansen, Arbejdsgruppen for omstilling til bæredygtig mobilitet, IDA

Hjalmar vil fremlægge resultaterne af de tre faglige selskabers arbejde med at fremme bæredygtig mobilitet ved forbedring af den kollektive trafik og ved vejafgifter. Selskaberne har fået foretaget beregninger i den Grønne Mobilitetsmodel GMM. På basis af et forslag til væsentligt forenklet system for takster og forbedring af køreplaner er der regnet på, hvad et enkelt system for vejafgifter med 3 takstniveauer og 3 typer af zoner kan betyde. Beregningerne viser, at det er muligt at reducere trængslen og sænke peronbiltrafikkens klima- og miljøbelastning betydeligt. Hjalmar vil præsentere de anvendte metoder og redegøre for de beregnede effekter, hvor en flytning af den regionale trafik fra bil til tog er et væsentligt element og et væsentligt resultat.

Vejpas – prisbillig teknologisk platform uden overvågning

Svend Tøfting, Trafikekspert i IDA - Arbejdsgruppen for omstilling til bæredygtig mobilitet, IDA

Freddy Sørensen, Saphe

Svend vil præsentere Vejpas-konceptet som et konkret forslag til, hvorledes vejafgifter for personbiler kan håndteres uden overvågning. Det bærende element i forslaget er, at oplysninger om bilernes placering forbliver hos brugeren, som kan foretage decentrale prisberegninger og sender overordnede oplysninger til myndighederne mhp. betaling. Kontrollen kan blive foretaget med eksisterende ANPG-kameraer, som anvendes til vejafgifter for lastbiler og ved miljøzonerne. Brugere kan løbende blive orienteret om takster og priser på turene.

Der er i samarbejde med firmaet Saphe udarbejdet en demoversion af Vejpas konceptet. Saphe leverer i dag et system, der giver bilisten informationer for at forbedre sikkerheden

under kørslen. Saphe er dag installeret i 1 mio. biler og heraf er 500.000 aktive abonnenter. Freddy vil præsentere en **Saphe Vejpas demo**, som er en udvidelse af den eksisterende Saphe T -platform.

Vejpas-konceptet er beskrevet her:

<https://checkout.saphe.com/media/nplovpij/vejpas-koncept-med-demo-22-juni-2026.pdf>

Saphe Vejpas testes i sommeren 2026 af en række eksperter. Resultaterne heraf vil blive præsenteret på sessionen.

Nøglepunkter for god implementering af vejafgifter

Otto Anker Nielsen, DTU

Otto vil som oplæg til debatten fremhæve punkter, der kan have betydning for en god implementering af vejafgifter, herunder accept af zoner og takster, den kollektive trafiks rolle, betydningen af kommunikation med brugerne, adressering af bekymringen for overvågning, administration af bøder m.v.

Debat

Der afsluttes med en debat med indlægsholderne, med Søren Have, Concito som kritisk opponent.

Det vil evt. blive kombineret med elektroniske afstemninger hos deltagerne.

Arbejdsgruppen for Omstilling til bæredygtig mobilitet i IDA:

Lene W. Hartmann, formand for IDA Trafik og Byplan

Niels Wellendorf, bestyrelsesmedlem, IDA Rail

Michael Søgaard Jørgensen, tilknyttet bestyrelsen for IDA Grøn Teknologi

Hjalmar Christiansen, medlem af IDA

Svend Tøfting, Trafikekspert i IDA